

ГОНЧАРУК Д.С., СТУДЕНТ

**ГАТАУЛЛІНА Е. І., К.Е.Н., СТАРШИЙ ВИКЛАДАЧ, НАУКОВИЙ
КЕРІВНИК**

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ФОНДОВА БІРЖА В УКРАЇНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Фондова біржа – це передусім місце, де знаходять один одного продавець і покупець цінних паперів, де ціни на ці папери визначаються попитом і пропозицією на них, а сам процес купівлі продажу регламентується правилами і нормами, тобто це певним чином організований ринок цінних паперів.

Фондову біржу можуть створити не менше ніж 20 засновників — торговців цінними паперами, які мають дозвіл на здійснення комерційної і комісійної діяльності з цінних паперів, за умови внесення ними до статутного фонду 10000 і більше неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.[1] Фондова біржа набуває прав юридичної особи з дня її реєстрації Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

В Україні відбувається тільки становлення біржової торгівлі, визначення найефективніших форм діяльності фондової установи. У майбутньому провідну роль у біржовій системі України відіграватиме Національна біржа зі значною часткою державної власності, тобто існуватиме моноцентрична біржова система. Державні органи візьмуть на себе обов'язок призначення керівних посадових осіб, а також контроль за дотриманням ними належних правил і нормативів. Проте нині роль держави в діяльності бірж є досить незначною, а учасники біржових операцій працюють здебільшого на власний страх і ризик.

На сьогоднішній момент в Україні функціонує велика кількість фондових бірж, а саме:

- ВАТ "Українська біржа"
- ЗАТ "Українська фондова біржа"
- ЗАТ "ФОНДОВА БІРЖА "ІННЕКС" (з 2006 року)
- ПрАТ "Придніпровська фондова біржа"
- ВАТ "КИЇВСЬКА МІЖНАРОДНА ФОНДОВА БІРЖА"
- Фондова біржа "Перспектива" (Дніпропетровськ)[3].

Сучасний стан розвитку фондового ринку України за відповідними показниками: обсягом торговельного обігу цінних паперів, капіталізацією ринку акцій, рівня «free-float» (частка акцій, що перебувають у вільному обігу і не належать контролюючим акціонерам), ступенем концентрації компаній відносно капіталізації й обсягу торгів – порівнюють з показниками ринків, що розвиваються (Emerging Market) Росії й Польщі, а також «граничних» ринків (Frontier Market) групи країн Центральної, Східної Європи й Балтії.

Український фондовий ринок є унікальний у організації ринку цінних паперів, що займає на ньому досить вузький сегмент. На сучасному етапі розвитку біржової торгівлі в Україні існує ще багато невирішених проблемних питань, які потребують детальнішого вивчення. Це передусім стосується таких проблем, як:

- низький рівень капіталізації національного фондового ринку;
- недостатню пропозицію інструментів фондового ринку з прийнятними для інвесторів характеристиками щодо дохідності, ліквідності та захищеності;

- відсутність ефективного механізму захисту прав інвесторів, складність процедур реструктуризації і, як наслідок, обмеженість вторинного ринку (щодо ринку боргових цінних паперів);

- недостатню розвиненість ринків базових інструментів і недосконале законодавче регулювання в цій сфері, що зумовили фактичну відсутність ринку похідних цінних паперів;

– невелику пропозицію інвестиційного капіталу на фондовому ринку;

– надто низький рівень прозорості фондового ринку [2].

Щоб достатньо швидко відновити український фондовий ринок, зробити його прозорим, ефективним та ліквідним необхідно терміново створити систему заходів:

1. Інформування і консультування населення відносно ситуації на фондовому ринку.
2. Більш активно розвивати накопичувальну пенсійну систему.
3. Проводити приватизацію державних підприємств переважно через фондову біржу.[4]

Отже, вищесказаний матеріал показує що український фондовий ринок має тенденцію до зростання. Необхідно акцентувати увагу державної влади на пріоритетний розвиток первинного ринку цінних паперів (насамперед виходячи із досвіду США необхідно розвинути ринок облігацій перспективних компаній з інноваційною спрямованістю, але під жорстким контролем держави).

Сучасний стан фондового ринку України доводить, що Україна готова продати українським та іноземним інвесторам пакети акцій доволі цікавих компаній. Продаж може здійснюватись як за ринковою так і номінальною вартістю. Єдина умова – планомірне інвестування.

Список літератури:

1. Горяча О.Л. Проблеми функціонування та перспективи розвитку фондового ринку України / О. Л. Горяча // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2009. – № 4(8). – с.101-106.

2. Гриценко Л.Л. Проблеми розвитку фондового ринку України в умовах фінансової глобалізації / Л.Л. Гриценко, В.В. Роєнко // Механізм регулювання економіки. – 2010. – № 2. – с.45-51.

3. <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2964>

4. http://www.investplan.com.ua/pdf/4_2015/8.pdf